

Svensk fonetik, fonologi och uttalsdidaktik i ett andraspråksperspektiv 7,5 hp

Kurskod: 910G32/910G25

Kursansvarig lärare

Jonas Rentner

jonas.rentner@liu.se

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska den studerande kunna:

- redogöra för svenskans ljudstruktur och prosodi i ett kontrastivt perspektiv
- redogöra för förhållandet mellan skrift, stavning och uttal, framför allt ur ett andraspråksperspektiv
- göra en analys av inlärarespråk
- planera uttalsundervisning utifrån grundläggande didaktiska principer.

Kursinnehåll

Kursen behandlar svenska språkets ljudstruktur och prosodi i ett kontrastivt perspektiv. Relationen mellan skrift och uttal diskuteras utifrån ett andraspråksperspektiv. En del av kursen består av en analys av inlärarespråk utifrån kunskaper om svenska språkets ljudstruktur och prosodi i ett kontrastivt perspektiv. Didaktiska perspektiv på uttalsundervisning i svenska som andraspråk diskuteras.

I momentschemat (se nedan) finns en tidplan för kursen.

Undervisnings- och arbetsformer

Skriftliga och muntliga uppgifter, seminarier, föreläsningar, gruppuppgifter och självständiga studier.

Examinationsform

Skriftlig hemtentamen. U–VG. 4,0 hp.

Provkod: **STN3 / STN1**

Rapport: Analys av en andraspråksinlärares brytning. Rapporten redovisas såväl muntligt som skriftligt. U–G. 1,5hp.

Provkod: **RAP3 / RAP1**

Seminarium: aktivt deltagande vid obligatoriska seminarier. U-G.

Provkod: **SEM9-12 / SEM1-4**

Tentatillfällen:

27 mars 2024 – 09.00-17.00

24 april 2024 – 09.00-17.00

29 maj 2024 – 09.00-17.00

Tentan läggs ut på Lisam kl. 09.00 och lämnas in under *Inlämningar* senast 17.00.

Betygskriterier

För att studenten skall kunna erhålla betyget Godkänt på kursen (examinationsuppgifterna) skall följande krav uppfyllas:

För betyget Godkänd krävs 60 % av den skriftliga salstentans maxpoäng samt betyget Godkänd på rapporten.

För godkänt på seminarierna krävs aktivt deltagande. Vid händelse av frånvaro krävs en kompletteringsuppgift. Kontakta undervisande lärare för mer information om kompletteringar.

Den skriftliga framställningen ska även uppfylla följande:

- Innehåll: relevans, mängd (fyllighet)
- Struktur: innehållet måste presenteras på ett logiskt och överskådligt sätt
- Referenser: relevans, mängd, referensteknik; referenslistan måste upprättas enligt gängse regler
- Språkbehandling: språket i framställningen måste vara klart och redigt och korrekt

Utöver vad som krävs för betyget Godkänd skall också följande krav uppfyllas för att erhålla betyget Väl godkänd:

För betyget Väl Godkänd krävs minst 80 % av tentans maxpoäng.

Kurslitteratur

Obligatorisk litteratur

Bijvoet, E. (2020). *Attityder till spår av andra språk i svenskan. Institutet för språk och folkminnen.*

Finns att ladda ner här: <https://www.isof.se/lar-dig-mer/publikationer/publikationer/2020-05-27-attityder-till-spar-av-andra-sprak-i-svenskan>

Derwing, T. (2008). Curriculum issues in teaching pronunciation to second language learners. I: Hansen Edwards, J. & Zampini, M. (red.) *Phonology and Second Language Acquisition*. Sid. 347–369 (22 s). Tillgänglig elektroniskt via biblioteket, LiU.

Levis, J. (2005). Changing contexts and shifting paradigms in pronunciation teaching. *TESOL Quarterly*, 39(3), s. 369–377. Finns som pdf på Lisam.

Munro, M.J. (2008). Foreign accent and speech intelligibility. I: Hansen Edwards, J. & Zampini, M. (red.) *Phonology and Second Language Acquisition*. Sid. 193–218 (26 s). Tillgänglig elektroniskt via biblioteket, LiU.

Zetterholm, E. & Tronnier, M. (2019). *Perspektiv på svenskt uttal. Fonologi, brytning och didaktik*. Lund: Studentlitteratur.

Referenslitteratur

Engstrand, O. (2007). *Fonetik light*. Lund: Studentlitteratur.

Garlén, C. (1998). *Svenskans fonologi*. Lund: Studentlitteratur.

Riad, T. (2014). *The Phonology of Swedish*. Oxford: Oxford University Press.

Skolverket (2018). *Uttalsundervisning. Nyanländas språkutveckling Modul 7 (ca 25 s.)* https://larportalen.skolverket.se/#/modul/5-las-skriv/Grundskola/033_nyanlandas-sprakutveckling/del_07/ (juni 2019)

Policy rörande fusk och plagiat

På senare år har det inom läroprogrammens olika delar lagts ökad vikt vid vetenskapligt skrivande. Uppsats- och rapportskrivande återkommer därför som ett centralt moment i många kurser. Tyvärr har det parallellt med denna utveckling också skett en ökning av antalet fall av uppsatsplagiat, både inom universitetet och i skolan, vilket bland annat kan hänföras till tillgängligheten av olika former av hemsidor och färdiga uppsatser på Internet.¹

Den definition av fusk och plagiat som Linköpings universitets disciplinnämnd utgår ifrån finns i Högskoleförordningen (10 kap. 1 §):

Disciplinära åtgärder får vidtas mot studenter som

1. med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när studieprestation annars skall bedömas.²

Enligt Hult och Hult (2003) är fusk och plagiat en medveten handling, men det finns däremot inga objektiva kriterier för vad som räknas som sådant. Det beror helt enkelt på i vilket sammanhang denna handling företagits, och vilka instruktioner läraren gett.³

När vi på lärarutbildningen ska bedöma vad som är plagiat utgår vi från vad universitetets disciplinnämnd bedömt vara plagiat i några tidigare fall, och det visar sig att detta stämmer väl överens med vad lärare och studenter vid universitetet anser vara plagiat/fusk.⁴ Givet ovanstående definition av fusk och plagiat kan säkert många ”snedsteg” vara gränsfall, men i följande stycke räknar vi upp de handlingar som vi anser bryter mot vetenskaplig kod såväl som universitetets regelverk.

Ett plagiat är något som studenten 1. *inte har skrivit själv*, utan som har tagits från någon annan författare, antingen genom att skriva av eller att kopiera från en källa, t.ex. en bok, artikel eller hemsida, och som 2. *saknar en ordentlig källhänvisning* som visar var det avskrivna/kopierade har sitt ursprung. Det står naturligtvis studenten fritt att referera och citera källor, det ska man göra i en vetenskaplig uppsats, men det måste klart framgå vilka dessa källor är. Studenten måste ge originalkällorna erkännande för den information som de står för. Nu ska detta inte överdrivas genom att ha en not eller parentes efter varje ord eller mening, utan man kan samla ihop flera källhänvisningar i samma not/parentes efter ett kortare avsnitt. Dock ska man alltid ha en källhänvisning med sidor direkt efter ett citat.

Långa stycken av en uppsats utan källhänvisningar leder till misstanke om plagiat, t.ex. att uppsatsen skulle vara tagen från någon databas på Internet. Bland de uppsatser som blivit fällda för plagiat i disciplinnämnden kan man notera att där nästan helt saknas källhänvisningar, och de få som finns är ofta vilseledande, d.v.s. de leder till fel källor. Som verktyg för att komma tillrätta med plagiat använder vi oss i vissa kurser av databasen URKUND, till vilken studenten ska skicka sin examinations- och/eller fördjupningsuppgift.⁵ Denna nättjänst kan dock inte svara på om en text är plagierad eller ej, men visar på delar av texten som bör kontrolleras för att kunna avgöra om det rör sig om plagiat.

---

¹ Se t.ex. DN 2005-06-07, www.dn.se/DNet/road/Classic/article/0/jsp/print.jsp?&a=424862, 2005-06-08; *Lärarnas tidning* nr. 16 2005.

² Citerat i Hult, Åsa och Håkan Hult. 2003. *Att fuska och plagiera – ett sätt att leva eller ett sätt att överleva?* CUL-rapporter nr. 6. Linköping: Linköpings universitet, s. 11.

³ Hult och Hult 2003 s. 11.

⁴ Se Hult och Hult 2003 s. 29, 33.

⁵ URKUND är en skandinavisk databas och nättjänst för att motverka plagiat som har utvecklats i samarbete med pedagogiska institutionen vid Uppsala universitet. För mer information, se www.orkund.se.

Kunskapssyn, lärande och didaktik

Till sist kan det vara på sin plats att koppla frågan om fusk och plagiat till kunskapssyn och lärande. Plagiat är ett uttryck för att studenten fokuserar på att klara kurser och få betyg på ett felaktigt sätt. För den student som i första hand vill *lära sig* blir examinationstillfället ett lärtillfälle.⁶ För alla studenter och kanske speciellt blivande lärare, bör bildning gå före utbildning, och sett från den synvinkeln är själva *skrivprocessen* något av det mest lärorika man kan ägna sig åt.

Ökningen av uppsatsplagiat i skolan ställer också nya krav på dem som läser på lärarprogrammet. Mycket talar för att dagens och framtidens lärare behöver vara kompetenta användare av informations- och kommunikationsteknik och dessutom goda vetenskapliga skribenter och stilister, bl.a. för att kunna känna igen och stävja olika former av plagiat. Men lärare behöver även omfatta och förmedla en kunskapssyn där skrivande som process och lärtillfälle betonas.

---

⁶ Hult och Hult 2003 s. 17.

Undervisning, momentschema, förberedelser

Undervisningen bedrivs på distans via Zoom (se länk nedan). Eventuella förändringar i schemat kommuniceras via Lisam.

[Länk till Zoom](#)

Meeting ID:
665 0059 5781

Träff	Fokus	Förberedelser
V 4 Onsdag 24 jan 15.15-17.00 Länk till Zoom Meeting ID: 665 0059 5781	Allmän kursintroduktion Grundläggande begrepp IPA	Läs: - Kursplan - Studiehandedning - Zetterholm & Tronnier s. 7-8 och 19-22
V 5 Onsdag 31 jan 15.15-17.00 Zoom	Svenska språkljud - Vokaler - Konsonanter	Läs: - Zetterholm & Tronnier s. 23-27
V 6 Onsdag 7 feb 15.15-17.00 Zoom	Uttalsvarianter & brytning	Läs: - Bijvoet (3.3 Brytning och 3.5 Här står vi) - Zetterholm & Tronnier s. 43-49
V 7 Onsdag 14 feb 15.15-17.00 Zoom	Prosodi	Läs: - Zetterholm & Tronnier s. 27-37
V 8 Onsdag 21 feb 15.15-17.00 Zoom	Uttalsdidaktiska perspektiv	Läs: - Derwing (18 s) - Levis (8 s) - Munro (21 s) - Zetterholm & Tronnier s. 67-81
V 9 Onsdag 28 feb 15.15-17.00 Zoom	Relationen mellan skrift och uttal	Läs: - Zetterholm & Tronnier s. 51-64
V 10 Onsdag 6 mar 15.15-17.00 Zoom	Uttalsanalys Frågestund/tid för övrigt	

V 11	Tid för egenarbete	
V 12 Onsdag 20 mar 15.15-17.00 Zoom	Muntlig redovisning av rapport Frågor och repetition inför tentamen	Färdigställ presentationen Läs på tidigare innehåll Repetera Förbered frågor
V 12 Fredag 22 mar 23.59	Deadline: Inlämning av skriftlig rapport (Notera: inlämningen är öppen t.o.m. söndag)	
V 13 Onsdag 27 mar 09.00-17.00	Hemtentamen Tentan läggs ut på Lisam kl. 09.00 och lämnas in under <i>Inlämningar</i> senast 17.00.	
V 17 Onsdag 24 apr 09.00-17.00	Omtentamen Tentan läggs ut på Lisam kl. 09.00 och lämnas in under <i>Inlämningar</i> senast 17.00.	
V 22 Onsdag 29 maj 09.00-17.00	Omtentamen Tentan läggs ut på Lisam kl. 09.00 och lämnas in under <i>Inlämningar</i> senast 17.00.	